

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2021. gada 26. novembrī
(OR. en)

14379/21

Starpiestāžu lieta:
2021/0373 (CNS)

AG 110
INST 423
FREMP 277

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs: Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore *Martine DEPREZ*

Saņemšanas datums: 2021. gada 25. novembris

Saņēmējs: Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs *Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN*

K-jas dok. Nr.: COM(2021) 733 final

Temats: Priekšlikums - PADOMES DIREKTĪVA, ar kuru paredz sīki izstrādātus noteikumus par to, kā tiesības balsot un kandidēt pašvaldību vēlēšanās izmanto Savienības pilsoņi, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav (pārstrādāta redakcija)

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2021) 733 *final*.

Pielikumā: COM(2021) 733 *final*

Briselē, 25.11.2021.
COM(2021) 733 final

2021/0373 (CNS)

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA,

ar kuru paredz sīki izstrādātus noteikumus par to, kā tiesības balsot un kandidēt pašvaldību vēlēšanās izmanto Savienības pilsoņi, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav (pārstrādāta redakcija)

{SEC(2021) 576 final} - {SWD(2021) 357 final} - {SWD(2021) 358 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Demokrātija ir viena no vērtībām, uz kurām balstās Eiropas Savienība. Ikvienam pilsonim ir tiesības piedalīties ES demokrātiskajā dzīvē, un lēmumu pieņemšanai jābūt iespējami pārredzamai un iespējami tuvinātai pilsoņiem.

ES pilsonība ietver īpašas demokrātiskas tiesības. ES pilsoņiem, kas ir izmantojuši savas tiesības dzīvot, strādāt, studēt vai veikt pētījumus dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav ("mobilie ES pilsoņi"), ir balsstiesības un tiesības kandidēt pašvaldību vēlēšanās savā dzīvesvietas dalībvalstī.

Padomes Direktīva 94/80/EK paredz sīki izstrādātus noteikumus ES pilsoņu vēlēšanu tiesību izmantošanai pašvaldību vēlēšanās dzīvesvietas dalībvalstī.

2020. gada ziņojumā par ES pilsonību¹ Komisija puda nodomu ierosināt atjaunināt Padomes Direktīvu 94/80/EK par mobilo ES pilsoņu tiesībām balsot un kandidēt pašvaldību vēlēšanās. Galvenais mērķis ir atvieglot informācijas sniegšanu pilsoņiem un atjaunināt novecojušus un liekus noteikumus Padomes direktīvas pielikumā. Komisijas 2021. gada darba programmā tika paziņots par likumdošanas iniciatīvu, kuras mērķis ir uzlabot mobilo ES pilsoņu vēlēšanu tiesības.

Neraugoties uz pašlaik spēkā esošajiem pasākumiem, mobilie ES pilsoņi joprojām saskaras ar grūtībām izmantot savas vēlēšanu tiesības pašvaldību vēlēšanās. Problēmas ietver grūtības mobilajiem ES pilsoņiem iegūt pareizu informāciju par to, kā izmantot savas vēlēšanu tiesības, apgrūtinoši reģistrācijas procesi un ietekme, ko izraisa izslēgšana no reģistra vēlēšanās izcelsmes dalībvalstī. Direktīvas pielikums ir jāpārskata sakarā ar izmaiņām dažās dalībvalstu "pašvaldības pamatvienībās" un Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības.

Šī iniciatīva risina novērotās grūtības, kas rodas, mobilajiem ES pilsoņiem izmantojot vēlēšanu tiesības. Tā atjaunina, precizē un stiprina noteikumus ar mērķi nodrošināt, ka ar tiem tiek atbalstīta mobilo ES pilsoņu plaša un iekļaujoša līdzdalība pašvaldību vēlēšanās dzīvesvietas dalībvalstī.

Šā priekšlikuma pamatā ir ilgstoša un regulāra informācijas apmaiņa ar dalībvalstu kompetentajām iestādēm Komisijas īpašajā direktīvas īstenošanas grupā, ekspertu grupā vēlēšanu jautājumos un vēl divās īpašās sanāksmēs, kurās tikās Eiropas vēlēšanu sadarbības daudzdisciplīnu tīkls un ekspertu grupa vēlēšanu jautājumos.

Šī ir Normatīvās atbilstības un izpildes programmas (*REFIT*) iniciatīva.

• Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā

Šis priekšlikums ir cieši saistīts ar priekšlikumu pārstrādāt Padomes 1993. gada 6. decembra Direktīvu 93/109/EK² un ar darbu, kas tiek veikts saistībā ar pārējām Komisijas darba programmas³ pārredzamības un demokrātijas tiesību aktu kopuma iniciatīvām.

¹ COM(2020) 730 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0730>.

² Padomes Direktīva 93/109/EK (1993. gada 6. decembris), ar ko nosaka sīki izstrādātu kārtību balsstiesību un tiesību kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās izmantošanai Savienības pilsoņiem, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav.

³ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2021_commission_work_programme_annexes_en.pdf

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Priekšlikums nodrošina saskanību ar ES Vienotas digitālās vārtejas regulu⁴ attiecībā uz pilsoņu piekļuvi kvalitatīvai informācijai par Savienības un dalībvalstu noteikumiem, kuri piemērojami pilsoņiem, kas izmanto vai plāno izmantot savas tiesības, kuras izriet no Savienības iekšējā tirgus tiesību aktiem, un ar dokumentu “Savienība, kurā valda līdztiesība: personu ar invaliditāti tiesību stratēģija 2021.–2030. gadam”⁵, kura mērķis ir personām ar invaliditāti garantēt tādas pašas politiskās tiesības kā citiem⁶. Tas papildina arī citas ES politikas jomas, kas saistītas ar demokrātiju un digitālo pasauli⁷. Cenšoties panākt mobilo ES pilsoņu vienlīdzīgu piekļuvi elektroniskās balsošanas vai balsošanas internetā risinājumiem, priekšlikuma mērķis ir labāk aizsargāt to pamattiesības un atvieglot visas sabiedrības demokrātisko līdzdalību. Iniciatīva saskan ar ES tiesību aktiem par datu aizsardzību.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Ar LESD 20. pantu izveido Savienības pilsonību. LESD 20. panta 2. punkta b) apakšpunktā un 22. panta 1. punktā, kā arī ES Pamattiesību hartas 40. pantā ir paredzēts, ka Savienības pilsoņiem ir tiesības balsot un kandidēt pašvaldību vēlēšanās ar tādiem pašiem nosacījumiem kā attiecīgās valsts pilsoņiem. LESD 22. pantā ir paredzēts, ka šīs tiesības īsteno, ievērojot sīki izstrādātu kārtību, kas Padomei saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru un pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu jāpieņem ar vienprātīgu lēmumu.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Mobilo ES pilsoņu tiesības balsot un kandidēt pašvaldību vēlēšanās dzīvesvietas dalībvalstī ir daļa no tiesībām, kas izriet no Savienības pilsonības statusa, kurš nostiprināts Līguma par Eiropas Savienības darbību otrajā daļā. Līguma 22. panta 1. punktā ir skaidri paredzēts, ka Padome paredz sīki izstrādātus noteikumus, lai nodrošinātu šo tiesību efektīvu īstenošanu visās dalībvalstīs. Šādi noteikumi sākotnēji tika ieviesti, pieņemot Direktīvu 94/80/EK. Direktīvas 94/80/EK pārstrādāšana un tajā ietvertu kopīgo standartu un procedūru pārskatīšana un atjaunināšana norāda uz nepieciešamību rīkoties Savienības līmenī.

- **Proporcionalitāte**

Ierosinātie mērķtiecīgie pasākumi nepārsniedz to, kas nepieciešams, lai sasniegtu ilgtermiņa mērķi — attīstīt Eiropas demokrātiju un stiprināt to. Tie uzlabo un precizē satvaru, kas reglamentē to, kā mobilie ES pilsoņi izmanto vēlēšanu tiesības, kuras piešķirtas saskaņā ar Līgumiem. Tādējādi priekšlikums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Padomes direktīvā jau ir ietverts stingrs normu kopums par standartiem un procedūrām, lai mobilie ES pilsoņi varētu izmantot vēlēšanu tiesības. Šā priekšlikuma mērķis ir veikt mērķtiecīgas izmaiņas minētajā Padomes direktīvā, lai novērstu konkrētus trūkumus un šķēršļus, ar kuriem saskaras dalībvalstis un pilsoņi. Ņemot vērā nepieciešamību atjaunināt formulējumu, novecojušas atsauces un noteikumus, Padomes direktīvu ir lietderīgi pārstrādāt.

⁴ [EUR-Lex - 32018R1724 - LV - EUR-Lex \(europa.eu\).](#)

⁵ [EUR-Lex - 52021DC0101 - LV - EUR-Lex \(europa.eu\).](#)

⁶ Sk. arī ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām, kuras līgumslēdzējas puses ir ES un dalībvalstis.

⁷ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Eiropas Demokrātijas rīcības plāns”, COM(2020) 790 final.

Tā kā šis priekšlikums ir Padomes direktīvas pārstrādāta versija, vispiemērotākais ir tāda paša veida juridiskais instruments.

3. **EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

• **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Ņemot vērā Komisijas jaunākos ziņojumus, ir piemērota atkāpe no principa “vispirms izvērtēt”. Pierādījumi skaidri liecina, ka Direktīva 94/80/EK⁸ ir jāatjaunina, un tas tiek uzskatīts par pietiekamu izvērtēšanas posmam. Visbeidzot, ārējais pētījums, kas sagatavots, lai pamatotu ietekmes novērtējumu, ietver arī spēkā esošā tiesiskā regulējuma⁹ izvērtēšanas elementus.

• **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Gatavojot šo priekšlikumu, Komisija risināja ciešu dialogu un apspriedās ar ieinteresētajām personām.

Priekšlikuma pamatā cita starpā ir atklāta sabiedriskā apspriešana¹⁰ ar pilsoņiem, nevalstiskajām organizācijām un vietējām un reģionālajām iestādēm, attiecīgie pētījumi, tostarp tie, kurus veicis Akadēmiskais tīkls ES pilsonības tiesību jomā¹¹, un konstatējumi ārējā pētījumā, kas sagatavots, lai pamatotu ietekmes novērtējumu, kurš veikts pirms priekšlikuma¹² izstrādes. Turklāt attiecīgas atsauksmes sniedza mobilie ES pilsoņi¹³, Eiropas vēlēšanu sadarbības tīkls¹⁴ un ekspertu grupa vēlēšanu jautājumos. To papildināja secinājumi, kas gūti attiecīgajos projektos, kuri finansēti programmās “Tiesības, vienlīdzība un pilsonība¹⁵” un “Eiropa pilsoņiem¹⁶”, un tiešas ES pilsoņu sniegtas atsauksmes, kuras saņēma Komisija un Eiropas Parlaments.

⁸ Ziņojums par Direktīvas 94/80/EK par tiesībām balsot un kandidēt pašvaldību vēlēšanās piemērošanu (COM(2018) 044 final); 2017. gada ziņojums par ES pilsonību (COM(2017) 30 final); Ziņojums, kā tiek piemērota Direktīva 94/80/EK par to, kā tiesības balsot un kandidēt pašvaldību vēlēšanās izmanto Savienības pilsoņi, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav (COM(2012) 99 final). Direktīva arī ir grozīta četras reizes (ar Padomes 1996. gada 13. maija Direktīvu 96/30/EK, Padomes 2006. gada 20. novembra Direktīvu 2006/106/EK, Komisijas 2012. gada 19. jūlija īstenošanas lēmumu, Padomes 2013. gada 13. maija Direktīvu 2013/19/ES), lai īstenotu izmaiņas, kas nepieciešamas, ņemot vērā pievienošanās aktus.

⁹ 2021. gadā veiktais pētījums, lai pamatotu ietekmes novērtējuma sagatavošanu par iespējamo ES politikas iniciatīvu, kuras mērķis ir atbalstīt mobilo ES pilsoņu plašu un iekļaujošu līdzdalību Eiropas Parlamenta vēlēšanās un pašvaldību vēlēšanās Eiropā, <https://ec.europa.eu/info/files/study-preparation-impact-assessment-electoral-directives> un tā pielikumi <https://ec.europa.eu/info/files/annexes-study-preparation-impact-assessment-electoral-directives>.

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12684-Inclusive-EUParliament-elections-supporting-EU-citizens-right-to-vote-and-stand-as-candidates-in-another-EU-country/public-consultation_lv

¹¹ “Political participation of Mobile EU Citizens-Insights from pilot studies on Austria, Belgium, Bulgaria, Germany, Greece, Hungary, Ireland and Poland”.

¹² 2021. gadā veiktais pētījums, lai pamatotu ietekmes novērtējuma sagatavošanu par iespējamo ES politikas iniciatīvu, kuras mērķis ir atbalstīt mobilo ES pilsoņu plašu un iekļaujošu līdzdalību Eiropas Parlamenta vēlēšanās un pašvaldību vēlēšanās Eiropā, <https://ec.europa.eu/info/files/study-preparation-impact-assessment-electoral-directives> un tā pielikumi <https://ec.europa.eu/info/files/annexes-study-preparation-impact-assessment-electoral-directives>.

¹³ Lai pamatotu pētījumu, tika veikta mērķtiecīga mobilo ES pilsoņu tiešsaistes aptauja nolūkā novērtēt mobilo ES pilsoņu pieredzi, kas gūta, piedaloties dzīvesvietas dalībvalsts politiskajās norisēs, kā arī ņemot vērā dažādus faktorus, kas ietekmē to līdzdalību.

¹⁴ https://ec.europa.eu/info/files/terms-reference-european-cooperation-network-elections_en.

¹⁵ https://ec.europa.eu/justice/grants/programmes-2014-2020/rec/index_en.htm.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Attiecīgā informācija tika iegūta ekspertu konsultācijās, īpaši ar Komisijas ekspertu grupu vēlēšanu jautājumos¹⁷ un Eiropas vēlēšanu sadarbības tīklu¹⁸.

2021. gada 28. janvārī un 2021. gada 10. jūnijā notika divas Eiropas vēlēšanu sadarbības tīkla un ekspertu grupas vēlēšanu jautājumos kopīgas sanāksmes. Šajās sanāksmēs apspriestie jautājumi lielā mērā jau tika apspriesti iepriekšējās sanāksmēs.

- **Ietekmes novērtējums**

Priekšlikumu pamato ietekmes novērtējums (SWD(2021) 357). Ņemot vērā līdzības starp Padomes Direktīvu 94/80/EK un Padomes Direktīvu 93/109/EK gan attiecībā uz galvenajiem labuma guvējiem (mobilajiem ES pilsoņiem), gan piešķirtajām tiesībām un saistītajām prasībām dalībvalstīm, iespējas uzlabot šīs direktīvas un to darbību tika novērtētas vienā dokumentā. Regulējuma kontroles padome sniedza labvēlīgu atzinumu par ietekmes novērtējumu (SEC(2021) 576).

Ietekmes novērtējumā tika izskatīti divi alternatīvi politikas risinājumi apzināto problēmu risināšanai. Politikas risinājumi varētu būt vairāki iespējamie pasākumi, kas apsvērti, lai uzlabotu vēlēšanu tiesību izmantošanu. Konkrētāk, šie politikas risinājumi ietver gan nesaistošus, nelegislatīvus pasākumus informētības palielināšanas un administratīvās sadarbības uzlabošanas atbalstam, gan kopīgus standartus mobilo ES pilsoņu reģistrēšanas procedūrām un tam, lai novērstu praksi, ka tie tiek izslēgti no vēlēšanu sarakstiem.

1. risinājums paredz mērķtiecīgus tiesību aktu grozījumus un nesaistošus pasākumus. Mērķis ir konsolidēt un precizēt spēkā esošos Padomes direktīvas noteikumus.

2. risinājums paredz plašu normatīvu ieviešanu. Ievērojot nediskriminācijas principu, kas ir direktīvas pamatā, 2. politikas risinājuma mērķis ir īstenot plašu direktīvas reformu, piemēram, nosakot juridiskas prasības reģistrācijas termiņiem.

Tika rūpīgi pārbaudīta dažādu risinājumu efektivitāte, lietderīgums, saskanība ar citām ES politikas jomām un subsidiaritāte un proporcionalitāte.

2. risinājums tiek uzskatīts par visefektīvāko risinājumu visu paredzēto mērķu sasniegšanai. Tomēr lietderīguma, saskanības, subsidiaritātes un proporcionalitātes apsvērumu dēļ priekšroka tiek dota 1. risinājumam.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Priekšlikums dalībvalstu un ES pārvaldes iestādēm rada zināmas izmaksas, kas izriet no ciešākas sadarbības, taču paredzams, ka tas, pateicoties saskaņotiem procesiem, sekmēs lietderīguma ieguvumus. Turklāt dažās dalībvalstīs jau ir ieviestas sistēmas, kas aptver vēlamajā risinājumā paredzētos pienākumus, un tādējādi tās nesaskarsies ar ievērojamām papildu izmaksām.

¹⁶ https://ec.europa.eu/info/departments/justice-and-consumers/justice-and-consumers-funding-tenders/funding-programmes/previous-programmes-2014-2020/europe-citizens-efc_lv.

¹⁷ Ekspertu grupa vēlēšanu jautājumos izveidota 2005. gadā. Tās uzdevums ir iedibināt ciešu sadarbību starp dalībvalstu struktūrām un Komisiju jautājumos, kas saistīti ar vēlēšanām, palīdzēt Komisijai, sniedzot informāciju un konsultācijas par vēlēšanu tiesību stāvokli Eiropas Savienībā un tās dalībvalstīs, un veicināt informācijas, pieredzes un labas prakses apmaiņu šajā jomā. Vairāk sk. tīmekļa vietnē [Komisijas ekspertu grupu un citu līdzīgu struktūru reģistrs \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/info/departments/justice-and-consumers/justice-and-consumers-funding-tenders/funding-programmes/previous-programmes-2014-2020/europe-citizens-efc_lv).

¹⁸ Eiropas vēlēšanu sadarbības tīkls tika izveidots 2019. gadā. Tajā sapulcēti dalībvalstu tādu iestāžu pārstāvji, kuras ir atbildīgas par vēlēšanu jautājumiem, un tas ir forums, kas ļauj apmainīties ar konkrētu un praktisku informāciju par dažādiem jautājumiem, kuri ir būtiski brīvu un taisnīgu vēlēšanu nodrošināšanai, tostarp par datu aizsardzību, kibernetisko drošību, pārredzamību un informētības palielināšanu. Vairāk sk. tīmekļa vietnē [Eiropas vēlēšanu sadarbības tīkls Eiropas Komisija \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/info/departments/justice-and-consumers/justice-and-consumers-funding-tenders/funding-programmes/previous-programmes-2014-2020/europe-citizens-efc_lv).

Ar šo priekšlikumu tiek vienkāršots process, kā mobilie ES pilsoņi reģistrējas, lai balsotu un kandidētu pašvaldību vēlēšanās.

Saskaņā ar priekšlikumu netika konstatēta negatīva ietekme, ko radītu mobilo ES pilsoņu lielāka integrācija un demokrātiska līdzdalība to uzņēmējā dalībvalstī. Vienkāršojot reģistrācijas prasības un uzlabojot informācijas sniegšanu mobilajiem ES pilsoņiem par balsošanu un to informētību, tiks atbalstīta brīva pārvietošanās un integrācija.

Priekšlikumā paredzēts, ka mobilajiem ES pilsoņiem būs vienlīdzīga piekļuve attālinātai un elektroniskai balsošanai kā attiecīgās dalībvalsts pilsoņiem. Attālinātas balsošanas iespējas atvieglo mobilo ES pilsoņu dalību vēlēšanās.

- **Pamattiesības**

Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2. pants paredz, ka “Savienība ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības. Šīs vērtības dalībvalstīm ir kopīgas sabiedrībā, kur valda plurālisms, tolerance, taisnīgums, solidaritāte un kur nav diskriminācijas, kā arī valda sieviešu un vīriešu līdztiesība.”

LES 10. panta 1. un 2. punkts paredz, ka “Savienības darbības pamatā ir pārstāvības demokrātija” un ka “pilsoņi Savienības līmenī ir tieši pārstāvēti Eiropas Parlamentā.”

Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 26. pants paredz, ka “Savienība atzīst un ievēro invalīdu tiesības izmantot pasākumus, kas paredzēti, lai nodrošinātu viņu neatkarību, sociālo un profesionālo integrāciju un dalību sabiedrības dzīvē.”

Šis priekšlikums ir vērsts uz šo noteikumu mērķiem un tādējādi ir saderīgs ar ES Pamattiesību hartā garantētajām pamattiesībām un nodrošina to īstenošanu.

Šis priekšlikums sekmē ES pilsoņu pārvietošanās brīvību (Hartas 45. pants). Tas arī atbalsta mobilo ES pilsoņu piekļuvi balsošanas procedūrām ar tādiem pašiem nosacījumiem kā uzņēmējās dalībvalsts pilsoņiem. Turklāt tas nostiprina tiesības kandidēt pašvaldību vēlēšanās (Hartas 40. pants) un pilsoņu tiesības uz labu pārvaldību (41. pants).

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šis priekšlikums Eiropas Savienībai nerada nekādu finansiālu vai administratīvu slogu. Tādējādi tas neietekmē Eiropas Savienības budžetu.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Dalībvalstīm būs jāievieš normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai divu gadu laikā pēc tās stāšanās spēkā izpildītu Padomes direktīvas prasības. Trīs gadu laikā pēc direktīvas stāšanās spēkā un pēc tam reizi četros gados dalībvalstīm jāziņo Komisijai par direktīvas piemērošanu. Ziņojumā iekļaujami attiecīgie statistikas dati par vēlēšanu un kandidātu dalību pašvaldību vēlēšanās un šajā sakarā veikto pasākumu kopsavilkums. Piecu gadu laikā pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā un pēc tam reizi piecos gados Komisijai jāiesniedz ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par šīs Padomes direktīvas piemērošanu.

Lai nodrošinātu sinerģiju un konsekvenci politikas jomās attiecībā uz mobilo ES pilsoņu dalību vēlēšanās, Komisija veiks šīs direktīvas piemērošanas izvērtējumu vienlaikus ar izvērtējumu par to, kā tiek piemērota direktīva par Eiropas Parlamenta vēlēšanām. Turklāt izvērtējumā tiks ņemti vērā dalībvalstu ziņojumi un Eiropas vēlēšanu sadarbības tīkla sanāsmēs gūtās atziņas. Tāpēc divu gadu laikā pēc divām nākamajām Eiropas Parlamenta vēlēšanām pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā Komisija novērtēs tās piemērošanu un sagatavos izvērtējuma ziņojumu par tajā ietvertu mērķu sasniegšanā panākto progresu.

- **Skaidrojošie dokumenti**

Tiesa 2019. gada 8. jūlija spriedumā¹⁹ un savā turpmākajā judikatūrā²⁰ ir sniegusi skaidrojumu, ka, paziņojot Komisijai valsts transponēšanas pasākumus, dalībvalstīm ir jāsniedz pietiekami skaidra un precīza informācija un attiecībā uz katru direktīvas normu jānorāda valsts tiesību norma(-as), kas nodrošina tās/to transponēšanu.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Skaidrojumi ir sniegti tikai par tiem direktīvas noteikumiem, kurus ierosināts grozīt.

1. Lai atvieglotu mobilo ES pilsoņu piekļuvi vēlēšanu informācijai, 12. pantā noteikti augstāki standarti attiecībā uz vēlēšanu informācijas sniegšanu mobilajiem ES pilsoņiem. Saskaņā ar šo priekšlikumu dalībvalstīm ir jāizraugās iestādes, kas proaktīvi informēs to teritorijā dzīvojošos mobilos ES pilsoņus par nosacījumiem un sīki izstrādātiem noteikumiem attiecībā uz vēlēšanu vai kandidātu reģistrāciju pašvaldību vēlēšanās pirms un pēc reģistrācijas vai nu vēlēšanu nolūkos, vai arī Direktīvā 2004/38/EK izklāstītajā nolūkā. Tas varētu ietvert arī informācijas sniegšanu un saziņas līdzekļu izmantošanu, kas pielāgoti konkrētām vēlēšanu grupām, piemēram, jauniem vēlētajiem.

Lai palielinātu mobilo ES pilsoņu informētību un izpratni par procedūrām un praksi attiecībā uz reģistrāciju un dalību pašvaldību vēlēšanās, tajā pašā pantā ir paredzēts pienākums dalībvalstu izraudzītajām iestādēm paziņot mobilajiem ES pilsoņiem, kas tikuši reģistrēti kā vēlētaji vai kandidāti, konkrētu un pielāgotu informāciju par:

- a) to reģistrācijas statusu,
- b) vēlēšanu datumu un balsošanas veidu un vietu, kad tie būs pieejami,
- c) attiecīgajiem noteikumiem par vēlēšanu un kandidātu tiesībām un pienākumiem, tostarp par aizliegumiem un nesaderībām un piemērojamām sankcijām vēlēšanu noteikumu pārkāpumu gadījumā,
- d) veidiem, kā iegūt papildu informāciju par vēlēšanu organizāciju, tostarp par kandidātu sarakstiem.

Saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1724 dalībvalstīm ir jānodrošina, ka lietotājiem to tīmekļa lapās ir viegli pieejama lietotājdraudzīga, precīza, atjaunināta un pietiekami visaptveroša informācija par dalību pašvaldību vēlēšanās. Dalībvalstis izmanto dažādus saziņas līdzekļus un kanālus. Tāpēc, lai nodrošinātu saskanību, ar iniciatīvu ir paredzēts attiecīgi paplašināt Regulā (ES) 2018/1724 izklāstītās kvalitātes prasības, iekļaujot prasību par to, ka dalībvalstis tieši un individuāli sniedz oficiālu vēlēšanu informāciju mobilajiem ES pilsoņiem.

Papildus dzīvesvietas dalībvalsts oficiālajai valodai informācija ir jāsniedz arī kādā no ES oficiālajām valodām, ko lielā mērā saprot pēc iespējas lielāks skaits ES pilsoņu, kas dzīvo tās teritorijā. Dalībvalstis varēs paļauties uz portālu "Tava Eiropa". Kopā ar kontaktinformāciju, kas ieviesta ar grozījumiem datos, kuri mobilajiem ES pilsoņiem jāiesniedz, lai tie varētu reģistrēties kā vēlētaji un kandidāti, tas ļaus dalībvalstīm izmantot elektroniskos kanālus, lai tieši paziņotu informāciju. Lai nodrošinātu iekļaujošu dalību vēlēšanās, iniciatīvā ir paredzētas arī pieejamības prasības attiecībā uz informāciju, ko sniedz personām ar invaliditāti un gados vecākiem pilsoņiem, kā iedvesmas avotu izmantojot Apvienoto Nāciju Organizācijas Personu ar invaliditāti tiesību komitejas vispārējās piezīmes par Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām 21. un 29. pantu.

2. Lai mazinātu administratīvos šķēršļus, ar kuriem saskaras mobilie ES pilsoņi, ar iniciatīvu (8. un 9. pants) ievieš standartizētas veidnes II un III pielikumā izklāstītajām oficiālajām deklarācijām, kas jāiesniedz mobilajiem ES pilsoņiem, lai tie varētu reģistrēties kā vēlētaji un

¹⁹ Komisija/Belģija, C-543/17.

²⁰ Sk. spriedumus lietās Komisija/Rumānija, C-549/18, un Komisija/Īrija, C-550/18.

kandidāti. Dati ir papildināti ar kontaktinformāciju, kas ļauj dalībvalstīm izpildīt savu informēšanas pienākumu. Tā kā direktīvas pielikumi tiks publicēti *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, tie būs pieejami visās ES oficiālajās valodās gan pilsoņiem, gan valstu iestādēm.

3. Priekšlikums (8. panta 5. punkts) ierobežo mobilo ES pilsoņu reģistrācijas tvērumu uzņēmējas dalībvalsts vēlēšanu sarakstos, novēršot izslēgšanu no piederības dalībvalsts vēlēšanu sarakstiem tikai uz šā pamata.

4. 14. pants paredz dalībvalstu veiktās īstenošanas regulāru uzraudzību un ziņošanu par to. Ziņojumos tiks iekļauti attiecīgie statistikas dati par vēlēšanu un kandidātu atbilstoši 3. pantam dalību pašvaldību vēlēšanās un šajā sakarā veikto pasākumu kopsavilkums. Tas ļaus Komisijai novērtēt dalībvalstu izmantoto metožu efektivitāti un piedāvāt alternatīvas uzlabojumu veikšanai. 16. pantā paredzēts izvērtēt direktīvas piemērošanu divu gadu laikā pēc 2029. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām.

5. Ar 2., 8. un 9. pantu Komisijai tiek piešķirtas pilnvaras pieņemt deleģētos aktus, lai nodrošinātu, ka pašvaldības administratīvo pamatvienību saraksts tiek atjaunināts un ka oficiālo deklarāciju veidnes, ko mobilie ES pilsoņi iesniedz, reģistrējoties kā vēlētnāji vai kandidāti, arī turpmāk ietver attiecīgos datus. 16. pantā ir izklāstīti deleģēšanas ierobežojumi saskaņā ar LESD 290. pantu.

6. Ievērojot nediskriminācijas principu, saskaņā ar 10. pantu dalībvalstīm ir jānodrošina mobilajiem ES pilsoņiem tādas pašas iepriekšējas balsošanas, balsošanas pa pastu, elektroniskās balsošanas un balsošanas internetā iespējas, kādas pašvaldību vēlēšanās ir pieejamas to pilsoņiem.

7. Priekšlikums 8. panta 3. punktā svīturo jēdzienu “automātiski”, ievērojot Vispārīgās datu aizsardzības regulas noteikumus par automatizētas lēmumu pieņemšanas ierobežojumiem. Turklāt, lai nodrošinātu piekļuvi informācijai ar tādiem pašiem nosacījumiem kā saviem pilsoņiem, dalībvalstīm ir jāpaziņo mobilajiem ES pilsoņiem par to izslēgšanu no vēlēšanu saraksta, ja ir noteikts šāds pienākums informēt savus pilsoņus.

8. Pašlaik uzņēmējām dalībvalstīm ir iespēja prasīt, lai ES nepilsoņi kandidāti pirms vai pēc vēlēšanās uzrādītu apliecinājumu par to tiesībām kandidēt. Šo apliecinājumu var prasīt šaubu gadījumā attiecībā uz deklarācijas saturu, kurā norādīts, ka tiem šīs tiesības nav atņemtas piederības dalībvalstīs, vai jebkurā gadījumā, ja vien tas ir paredzēts valsts tiesību aktos.

Tā kā šādas deklarācijas pienākums pats par sevi attur no kandidēšanas, ja šādu tiesību nav, šīs iniciatīvas mērķis ir novērst iespēju noteikt vispārēju pienākumu visiem nepilsoņiem kandidātiem uzrādīt iepriekš minēto apliecinājumu. Tikmēr priekšlikumā dalībvalstīm ir paredzēta iespēja prasīt šādu apliecinājumu, katrā gadījumā atsevišķi veicot deklarācijas ticamības izvērtējumu.

9. Lai palielinātu mobilo ES pilsoņu informētību, priekšlikumā paredzēts arī 11. panta 1. punkta grozījums, ar ko dalībvalstīm paredz pienākumu lietot skaidru un vienkāršu valodu, informējot mobilos ES pilsoņus par to reģistrācijas statusu. Šajā pantā arī precizēts dalībvalstu pienākuma tvērums, jēdzienu “darbības” aizstājot ar jēdzienu “lēmums”. Jaunajā 11. panta punktā paredzētas vēlēšanu un kandidātu atbilstoši direktīvas 3. pantam tiesības labot jebkādas nekonsekvences vai kļūdas vēlēšanu sarakstos vai kandidātu sarakstos ietvertajos datos ar tādiem pašiem nosacījumiem kā uzņēmējas dalībvalsts pilsoņiem.

10. Priekšlikumā ir paredzēti arī novecojušas valodas un novecojušu atsauču pielāgojumi (3. panta a) punkts, 7. panta 1. punkts, 8. panta 2. punkts, 9. panta 1. punkts), atsauces uz Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu aizstājot ar atsaucēm uz Līgumu par Eiropas Savienības darbību un lietojot dzimumneitrālu valodu.

11. Grozījumi pašvaldības pamatvienību sarakstā ir veikti, reaģējot uz paziņojumiem, kas saņemti no dalībvalstīm, un uz Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības.

12. 17. pantā ir paredzēta šīs direktīvas transponēšana.

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA,

ar kuru paredz sīki izstrādātus noteikumus par to, kā tiesības balsot un kandidēt pašvaldību vēlēšanās izmanto Savienības pilsoņi, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav (pārstrādāta redakcija)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā ~~Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu~~ ☒ Līgumu par Eiropas Savienības darbību ☒ un jo īpaši tā ~~8. b panta 1. punktu~~ ☒ 22. panta 1. punktu ☒,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu,

saskaņā ar īpašo likumdošanas procedūru,

tā kā:

↓ jauns

- (1) Padomes Direktīvā 94/80/EK¹ ir jāizdara vairāki grozījumi. Skaidrības labad minētā direktīva būtu jāpārstrādā.
- (2) Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 20. panta 2. punkta b) apakšpunkts un 22. panta 1. punkts piešķir Savienības pilsoņiem, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav, tiesības balsot un kandidēt pašvaldību vēlēšanās savā dzīvesvietas dalībvalstī saskaņā ar tādiem pašiem nosacījumiem kā uzņēmējas dalībvalsts pilsoņiem. Šīs tiesības, kas ir apstiprinātas arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (“Harta”) 40. pantā, konkretizē 21. pantā izklāstīto principu par vienlīdzību un diskriminācijas aizliegumu pilsonības dēļ. Tas izriet arī no tiesībām brīvi pārvietoties un dzīvot, kas nostiprinātas LESD 20. panta 2. punkta a) apakšpunktā un 21. pantā un Hartas 45. pantā.
- (3) Sīki izstrādāti noteikumi par to, kā izmanto tiesības balsot un kandidēt pašvaldību vēlēšanās, ir izklāstīti Padomes Direktīvā 94/80/EK.
- (4) 2020. gada ziņojumā par ES pilsonību² Komisija uzsvēra, ka ir nepieciešams atjaunināt, precizēt un stiprināt noteikumus par balsstiesību un tiesību kandidēt

¹ Padomes Direktīva 94/80/EK (1994. gada 19. decembris), ar kuru paredz sīki izstrādātus noteikumus par to, kā tiesības balsot un kandidēt pašvaldību vēlēšanās izmanto Savienības pilsoņi, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav (OV L 368, 31.12.1994., 38. lpp.).

pašvaldību vēlēšanās izmantošanu ar mērķi nodrošināt, ka ar tiem tiek atbalstīta mobilo Savienības pilsoņu plaša un iekļaujoša līdzdalība. Ņemot vērā arī pieredzi, kas gūta, to piemērojot secīgām vēlēšanām, un izmaiņas, kuras ieviestas ar Līgumu grozījumiem, vairāki minētās direktīvas noteikumi būtu jāatjaunina.

- (5) Ar pašvaldību vēlēšanām saistītā vēlēšanu procedūra ir to dalībvalstu kompetencē, kuras tās organizē, un tas atspoguļo to īpašās tradīcijas un ir saskaņā ar starptautiskajiem un Eiropas standartiem. Ievērojot Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām prasības un Eiropas Cilvēktiesību konvencijas normas, dalībvalstīm būtu ne tikai jāatzīst un jāievēro Savienības pilsoņu balsstiesības un tiesības kandidēt, bet arī jānodrošina viegla piekļuve to vēlēšanu tiesībām, likvidējot pēc iespējas vairāk šķēršļu dalībai vēlēšanās.
- (6) Lai nodrošinātu, ka Savienības pilsoņi, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav ("Savienības pilsoņi, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi"), var izmantot savas balsstiesības un tiesības kandidēt pašvaldību vēlēšanās ar tādiem pašiem nosacījumiem kā uzņēmējas dalībvalsts pilsoņi, būtu jāprecizē nosacījumi, kuri reglamentē reģistrāciju vēlēšanās un dalību tajās, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret attiecīgās dalībvalsts pilsoņiem un Savienības pilsoņiem, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi. Jo īpaši pret Savienības pilsoņiem, kas vēlas balsot un kandidēt pašvaldību vēlēšanās savā dzīvesvietas dalībvalstī, būtu jānodrošina vienlīdzīga attieksme attiecībā uz visiem dzīvesvietas laikposmiem, kuri ir jāievēro kā nosacījums tiesību izmantošanai, kā arī attiecībā uz pierādījumiem, ar ko apliecina atbilstību šādam nosacījumam.
- (7) Turklāt Savienības pilsoņiem, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, nebūtu jāizpilda nekādi īpaši nosacījumi, lai tie varētu izmantot balsstiesības vai tiesības kandidēt pašvaldību vēlēšanās, ja vien izņēmuma kārtā atšķirīgu attieksmi pret pilsoņiem un nepilsoņiem neattaisno apstākļi, kas pēdējiem raksturīgi un atšķir tos no pirmajiem.

↓ 94/80/EK 1. apsvērums
(pielāgots)

~~tā kā Līgums par Eiropas Savienību iezīmē jaunu stadiju ciešākas savienības radīšanas procesā starp Eiropas tautām; tā kā viens no Savienības uzdevumiem ir, demonstrējot konsekvenču un solidaritāti, organizēt attiecības starp dalībvalstu tautām; tā kā tās pamatmērķi ir četru dalībvalstu pilsoņu tiesību un interešu aizsardzības stiprināšanu, ieviešot Savienības pilsonību;~~

↓ 94/80/EK 2. apsvērums
(pielāgots)

~~tā kā šā iemesla dēļ Līguma par Eiropas Savienību II sadaļa ievieš Savienības pilsonību visiem dalībvalstu pilsoņiem un uz šā pamata piešķir tiem vairākas tiesības;~~

↓ 94/80/EK 3. apsvērums
(pielāgots)

~~tā kā balsstiesības un tiesības kandidēt pašvaldību vēlēšanās dzīvesvietas dalībvalstī, kas noteiktas Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 8.b panta 1. punktā, ir nediskriminēšanas principa īstenošana starp pilsoņiem un nepilsoņiem un izriet no tiesībām brīvi pārvietoties un dzīvot, kas ietvertas Līguma 8.a pantā;~~

↓ 94/80/EK 4. apsvērums
(pielāgots)

~~tā kā 8.b panta 1. punkta piemērošana neparedz pilnīgu dalībvalstu vēlēšanu sistēmu saskaņošanu; tā kā šo noteikumu mērķis ir likvidēt pilsonības prasību, kas šobrīd jāpilda lielākajā daļā dalībvalstu, lai izmantotu balsstiesības un tiesības kandidēt; tā kā bez tam, lai ņemtu vērā proporcionalitātes principu, kas ietverts Līguma 3.b panta trešajā daļā, Kopienas tiesību aktu saturs šajā sfērā nedrīkst pārsniegt to, kas nepieciešams EK Līguma 8.b panta 1. punkta mērķa sasniegšanai;~~

↓ 94/80/EK 5. apsvērums
(pielāgots)

~~tā kā EK Līguma 8.b panta 1. punkta mērķis ir nodrošināt, ka visi Savienības pilsoņi, neskatoties uz to, vai tie ir vai nav tās dalībvalsts pilsoņi, kurā tie dzīvo, var šajā valstī izmantot savas balsstiesības un tiesības kandidēt pašvaldību vēlēšanās ar tādiem pašiem nosacījumiem; tā kā nosacījumiem, ko piemēro nepilsoņiem, to skaitā tiem, kas saistīti ar dzīvesvietas laikposmu un pierādījumiem, būtu jābūt vienādiem ar tiem, ko piemēro attiecīgās dalībvalsts pilsoņiem; tā kā nevar prasīt, lai nepilsoņi pildītu kādus nosacījumus, ja vien izņēmuma kārtā atšķirīgu izturēšanos pret pilsoņiem un nepilsoņiem neattaisno apstākļi, kas pēdējiem raksturīgi un atšķir tos no pirmajiem;~~

↓ 94/80/EK 6. apsvērums
(pielāgots)

~~tā kā Līguma 8.b panta 1. punkts atzīst balsstiesības un tiesības kandidēt pašvaldību vēlēšanās dzīvesvietas dalībvalstī, tomēr neaizstājot balsstiesības un tiesības kandidēt dalībvalstī, kuras pilsonis tas ir; tā kā jāņem vērā Savienības pilsoņu brīvība izvēlēties, vai piedalīties dzīvesvietas dalībvalsts pašvaldību vēlēšanās vai ne; tā kā ir lietderīgi ļaut šiem pilsoņiem izmantot savas balsstiesības; tā kā šos pilsoņus var automātiski reģistrēt vēlētāju sarakstā tajās dalībvalstīs, kur piedalīšanās vēlēšanās nav obligāta;~~

↓ 94/80/EK 7. apsvērums
(pielāgots)

~~tā kā veids, kādā pašvaldība darbojas dažādās dalībvalstīs, ir atšķirīgu politisko un tiesisko tradīciju atspoguļojums, un to raksturo struktūru daudzveidība; tā kā termins “pašvaldību vēlēšanas” nenozīmē vienu un to pašu visās dalībvalstīs; tā kā tādēļ šīs direktīvas objekts jānoskaidro, definējot terminu; tā kā pašvaldību vēlēšanas ir tiešas vispārējas vēlēšanas pašvaldību vienību un to apakšvienību līmenī; tā kā termins ietver tiešas vispārējas vēlēšanas pašvaldību pārstāvju padomēs un pašvaldību izpildiestāžu locekļiem;~~

↓ jauns

- (8) Lai Savienības pilsoņiem būtu vieglāk izmantot to balsstiesības un tiesības kandidēt savā dzīvesvietas valstī, šādi pilsoņi pietiekami laicīgi pirms vēlēšanu dienas būtu jāiekļauj vēlētāju sarakstā. Formalitātēm, kas piemērojamas to reģistrācijai, vajadzētu būt pēc iespējas vienkāršām. Vajadzētu pietikt ar to, ka attiecīgie Savienības pilsoņi uzrāda derīgu personas apliecību un iesniedz oficiālu deklarāciju, kurā iekļauti elementi, kas apliecina to tiesības piedalīties vēlēšanās. Pēc reģistrācijas Savienības pilsoņiem, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, būtu jāpaliek vēlētāju sarakstā ar tādiem pašiem nosacījumiem kā Savienības pilsoņiem, kas ir attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, kamēr tie atbilst balsstiesību izmantošanas nosacījumiem. Turklāt Savienības pilsoņiem būtu jāsniedz kompetentajām iestādēm kontaktinformācija, kas minētajām iestādēm ļauj tos regulāri informēt.
- (9) Lai gan dalībvalstu kompetencē ir noteikt balsstiesības un tiesības kandidēt pašvaldību vēlēšanās attiecībā uz pilsoņiem, kas dzīvo ārpus to teritorijas, tam, ka Savienības pilsoņi, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, tikuši iekļauti to dzīvesvietas dalībvalsts vēlētāju sarakstā, pašam par sevi nevajadzētu būt par pamatu izslēgšanai no vēlētāju saraksta to piederības dalībvalstī.

↓ 94/80/EK 8. apsvērums
(pielāgots)
⇒ jauns

- (10) Aizliegumu ☒ izmantot tiesības ☒ kandidēt var pasludināt ar atsevišķu dzīvesvietas dalībvalsts vai piederības dalībvalsts iestāžu lēmumu. Ņemot vērā vēlēta amata ieņemšanas politisko nozīmīgumu, dalībvalstīm būtu jādod tiesības ☒ no piederības dalībvalsts iegūt informāciju par tiesību kandidēt atņemšanu kandidāta piederības dalībvalstī. ☒ ~~veikt nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka personai, kurai atņemtas tiesības kandidēt piederības dalībvalstī, nav iespējams atgūt šīs tiesības tikai tādēļ, ka tā dzīvo citā dalībvalstī; tā kā šī problēma, kas raksturīga kandidātiem, kas nav pilsoņi, ir pietiekami būtiska, lai attaisnotu noteikumus, saskaņā ar kuriem dalībvalstis, kas uzskata to par nepieciešamu, var šādus kandidātus pakļaut ne tikai dzīvesvietas dalībvalsts, bet arī piederības dalībvalsts noteikumiem attiecībā uz aizliegumu kandidēt; tā kā, ņemot vērā proporcionalitātes principu, būs pietiekami, ja balsstiesības pakļaus tikai dzīvesvietas dalībvalsts noteikumiem attiecībā uz aizliegumu vēlēties;~~

↓ 94/80/EK 9. apsvērums
(pielāgots)

- (11) Tā kā pašvaldības pamatvienību vadības pienākumi var ietvert līdzdalību valsts varas īstenošanā un vispārējo interešu aizsardzību, dalībvalstīm, ☒ pilnībā ievērojot proporcionalitātes principu, ☒ būtu jādod iespēja paredzēt šos amatus tās pilsoņiem. ~~tā kā dalībvalstīm būtu arī jādod iespēja veikt attiecīgus pasākumus šim nolūkam; tā kā šādi pasākumi nevar ierobežot citu dalībvalstu pilsoņu iespējas tikt ievēlētiem vairāk kā nepieciešams šā mērķa sasniegšanai;~~

↓ 94/80/EK 10. apsvērums

- (12) Tāpat būtu jādod iespēja vēlēto amatpersonu līdzdalību parlamentārās asamblejas vēlēšanās paredzēt attiecīgās dalībvalsts pilsoņiem.

↓ 94/80/EK 11. apsvērums

- (13) Ja dalībvalstu tiesību akti paredz, ka vēlēta amata ieņemšana nav savienojama ar citiem amatiem, dalībvalstīm būtu jādod iespēja paplašināt savu kompetenci, lai ietvertu līdzvērtīgus citās dalībvalstīs ieņemamus amatus.

↓ 94/80/EK 6. apsvērums
(pielāgots)

- (14) ~~tā kā Līguma 8.b panta 1. punkts atzīst~~ ☒ Savienības pilsoņiem, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, piešķirtās ☒ balsstiesības un tiesības kandidēt pašvaldību vēlēšanās dzīvesvietas dalībvalstī, ~~tomēr neaizstājot~~ ☒ neaizstāj ☒ balsstiesības un tiesības kandidēt dalībvalstī, kuras pilsonis ir Savienības pilsonis ~~pilsonis tas ir. tā kā jāņem vērā~~ ☒ Tādēļ ir jānodrošina, ka tiek ievērota ☒ Savienības pilsoņu brīvība izvēlēties, vai piedalīties dzīvesvietas dalībvalsts pašvaldību vēlēšanās vai ne, ~~tā kā ir lietderīgi ļaut šiem pilsoņiem~~ ☒ un ka šie pilsoņi var paust vēlmi ☒ izmantot savas balsstiesības ☒ savā dzīvesvietas dalībvalstī ☒ ~~tā kā šos pilsoņus var automātiski reģistrēt vēletāju sarakstā tajās~~ ☒ Tādēļ ☒ dalībvalstīs, kur piedalīšanās vēlēšanās nav obligāta, ☒ var paredzēt noteikumus šo pilsoņu automātiskai reģistrēšanai vēletāju sarakstā ☒.

↓ jauns

- (15) Informācijas par vēlēšanu tiesībām un procedūrām pieejamība ir būtisks elements, lai nodrošinātu LESD 20. panta 2. punkta b) apakšpunktā un 22. panta 1. punktā nostiprināto tiesību efektīvu īstenošanu.
- (16) Pienācīgas informācijas trūkums vēlēšanu procedūru kontekstā ietekmē pilsoņus, tiem izmantojot vēlēšanu tiesības, kas ir daļa no to kā Savienības pilsoņu tiesībām. Tas ietekmē arī kompetento iestāžu spēju izmantot savas tiesības un pildīt savus pienākumus. Būtu jānosaka, ka dalībvalstīm ir jāizraugās iestādes, kurām ir īpaša atbildība sniegt atbilstīgu informāciju Savienības pilsoņiem par to tiesībām saskaņā ar LESD 20. panta 2. punkta b) apakšpunktu un 22. panta 1. punktu un valstu noteikumiem un procedūrām attiecībā uz dalību pašvaldību vēlēšanās un to rīkošanu. Lai nodrošinātu saziņas efektivitāti, informācija būtu jāsniedz skaidrā un saprotamā veidā.
- (17) Lai uzlabotu vēlēšanu informācijas pieejamību, šādai informācijai vajadzētu būt pieejamai vismaz vienā citā Savienības oficiālajā valodā, kura nav uzņēmējas dalībvalsts oficiālā valoda, ko lielā mērā saprot pēc iespējas lielāks skaits Savienības pilsoņu, kas dzīvo tās teritorijā. Dalībvalstis var lietot dažādas Savienības oficiālās valodas savas teritorijas vai reģionu konkrētajās daļās atkarībā no valodas, ko saprot lielākā to Savienības pilsoņu grupa, kuri tajā dzīvo.

↓ 94/80/EK 12. apsvērums
(pielāgots)
⇒ jauns

- (18) Jebkāda atkāpe no šīs direktīvas vispārējiem noteikumiem jāpamato, ievērojot ~~Līguma 8.b panta 1. punktu~~ ☒ LESD 22. panta 1. punktu ☒, ar problēmām, kas raksturīgas dalībvalstij, ⇨ un tai ir jāatbilst Hartas 52. panta prasībām, tostarp prasībai, ka visus ierobežojumus attiecībā uz balsstiesībām un tiesībām kandidēt pašvaldību vēlēšanās paredz tiesību aktos, un uz tiem attiecināta proporcionalitātes un nepieciešamības principi ☒. ☒ Turklāt ☒ jebkurš izņēmums pēc savas būtības pakļaujams pārbaudei, ☒ kas paredzēta Hartas 47. pantā ☒.

↓ 94/80/EK 13. apsvērums
(pielāgots)

- (19) Šādas īpašas problēmas var rasties dalībvalstī, kurā balsstiesīgo Savienības pilsoņu skaits, kas tajā dzīvo, bet kas nav tās pilsoņi, ir stipri virs vidējā, ~~tā kā atkāpes ir pamatotas~~, ~~Jā~~ šādi pilsoņi veido vairāk nekā 20 % no kopējā vēlēšanu skaita, ☒ atkāpes ir pamatotas ☒. Šādām atkāpēm jābalstās uz dzīvesvietas laikposma kritēriju.

↓ 94/80/EK 14. apsvērums

~~tā kā Savienības pilsonībai jādod Savienības pilsoņiem iespēja labāk integrēties uzņēmējā valstī; tā kā šajā sakarā tas atbilst Līguma autoru nodomam izvēlēties no jebkādas polarizācijas pilsoņu un nepilsoņu kandidātu sarakstu starpā;~~

↓ 94/80/EK 15. apsvērums
(pielāgots)

- (20) ~~tā kā šis polarizācijas risks skar dalībvalsti, kurā~~ ☒ Dalībvalstīm, kurās ☒ balsstiesīgo Savienības pilsoņu skaits, kas nav ~~šīs valsts~~ ☒ attiecīgās dalībvalsts ☒ pilsoņi, pārsniedz 20 % no kopējā balsstiesīgo Savienības pilsoņu skaita, kas tajā dzīvo, ~~tā kā šā iemesla dēļ ir būtiski, ka šī dalībvalsts, atbilstīgi Līguma 8.b pantam, var noteikt~~ ☒ vajadzētu būt iespējai saskaņā ar LESD 22. panta 1. punktu paredzēt ☒ konkrētus noteikumus attiecībā uz kandidātu sarakstu sastādīšanu.

↓ 94/80/EK 16. apsvērums

- (21) Jāņem vērā fakts, ka atsevišķās dalībvalstīs iedzīvotājiem, kas ir citas dalībvalsts pilsoņi, ir balsstiesības valsts parlamenta vēlēšanās, un tā rezultātā šajā direktīvā paredzētās formalitātes var atvieglot.

↓ 94/80/EK 17. apsvērums

- (22) Beļģijas Karalistei raksturīgas īpašas pazīmes un proporcijas, kas saistītas ar faktu, ka tās konstitūcijas 1. līdz 4. pants paredz trīs oficiālās valodas un teritorijas sadalījumu reģionos un kopienās, un šā iemesla dēļ pilnīga šīs direktīvas piemērošana atsevišķās

komūnās varētu radīt nepieciešamību paredzēt atkāpes iespēju no šīs direktīvas noteikumiem, lai ņemtu vērā šīs īpašās pazīmes un proporcijas.

↓ 94/80/EK 18. apsvērums
(pielāgots)
⇒ jauns

- (23) ⇒ Dati par šīs direktīvas tiesību izmantošanu un tās piemērošanu var būt noderīgi, lai noteiktu pasākumus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu Savienības pilsoņu vēlēšanu tiesību efektīvu izmantošanu. Lai uzlabotu datu vākšanu par pašvaldību vēlēšanām, ir nepieciešams ieviest dalībvalstu veiktās īstenošanas regulāru uzraudzību un ziņošanu par to, un šādā ziņošanā papildus statistikas datiem būtu jāiekļauj informācija par pasākumiem, kuri veikti, lai atbalstītu Savienības pilsoņu, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, dalību vēlēšanās. ~~⇒ Komisija novērtēs direktīvas piemērošanu juridiski un faktiski, to skaitā~~ ☒ Komisijai būtu jānovērtē direktīvas piemērošana, tostarp ☒ jebkādas izmaiņas elektorātā, kas notikušas kopš tās stāšanās spēkā, ~~to kā Komisija iesniegs attiecīgu ziņojumu Eiropas Parlamentā un Padomē~~ ☒ un par to būtu jāiesniedz ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei ☒.

↓ jauns

- (24) Komisijai nepieciešams veikt pašai savu izvērtējumu par šīs direktīvas piemērošanu saprātīgā termiņā no tās stāšanās spēkā ciešā saistībā ar izvērtējumu par to, kā tiek piemērota Padomes 1993. gada 6. decembra Direktīva 93/109/EK, ar ko nosaka sīki izstrādātu kārtību balsstiesību un tiesību kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās izmantošanai Savienības pilsoņiem, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav³.
- (25) Lai nodrošinātu, ka pašvaldības pamatvienību saraksts paliek aktuāls un ka oficiālajās deklarācijās, kuras jāiesniedz Savienības pilsoņiem, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi un kas vēlas balsot vai kandidēt pašvaldību vēlēšanās, joprojām ir attiecīgie dati saistībā ar Savienības pilsoņu vēlēšanu tiesību īstenošanu, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar LESD 290. pantu pašvaldības pamatvienību saraksta un oficiālo deklarāciju veidņu grozīšanai. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu⁴. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (26) Kad dalībvalstis ratificēja un Savienība noslēdza⁵ Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām, tās apņēmas nodrošināt atbilstību

³ Padomes Direktīva 93/109/EK³ (1993. gada 6. decembris), ar ko nosaka sīki izstrādātu kārtību balsstiesību un tiesību kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās izmantošanai Savienības pilsoņiem, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav (pārstrādāta redakcija).

⁴ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

⁵ Padomes Lēmums 2010/48/EK (2009. gada 26. novembris) par to, lai Eiropas Kopiena noslēgtu Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām (OV L 23, 27.1.2010., 35. lpp.).

minētajai konvencijai, tostarp 29. pantam par līdzdalību politiskajā un sabiedriskajā dzīvē. Lai atbalstītu personu ar invaliditāti iekļaujošu un vienlīdzīgu dalību vēlēšanās, kārtībā, ar ko reglamentē to, kā Savienības pilsoņi, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav, izmanto balsstiesības un tiesības kandidēt pašvaldību vēlēšanās, būtu pienācīgi jāņem vērā pilsoņu ar invaliditāti un gados vecāku pilsoņu vajadzības.

- (27) Personas datiem, ko apstrādā, īstenojot šo direktīvu, piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679⁶ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1725⁷.
- (28) Šajā direktīvā ir ievērotas pamattiesības un principi, kas jo īpaši atzīti Hartā, jo īpaši tās 21. un 40. pantā. Tādēļ ir būtiski, lai šī direktīva tiktu īstenota saskaņā ar minētajām tiesībām un principiem, nodrošinot, ka tiek pilnībā ievērotas *inter alia* tiesības uz personas datu aizsardzību, tiesības uz nediskrimināciju, balsstiesības un tiesības kandidēt pašvaldību vēlēšanās, pārvietošanās un uzturēšanās brīvība un tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību.
- (29) Pienākums transponēt šo direktīvu valsts tiesību aktos būtu jāattiecina vienīgi uz tiem noteikumiem, kuri, salīdzinot ar iepriekšējām direktīvām, ir grozījumi pēc būtības. Pienākums transponēt noteikumus, kas nav mainīti, izriet no iepriekšējām direktīvām.
- (30) Šai direktīvai nebūtu jāskar dalībvalstu pienākumi attiecībā uz termiņiem IV pielikuma B daļā minēto direktīvu transponēšanai valsts tiesību aktos,

↓ 94/80/EK (pielāgots)

IR PIENĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

⌘ Priekšmets un darbības joma ⌘

1. Šī direktīva nosaka sīki izstrādātu kārtību, saskaņā ar kuru Savienības pilsoņi, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav, var tajā izmantot savas balsstiesības un tiesības kandidēt pašvaldību vēlēšanās.
2. Nekas šajā direktīvā neietekmē katras dalībvalsts noteikumus attiecībā uz to šīs dalībvalsts pilsoņu balsstiesībām un tiesībām kandidēt, kas dzīvo ārpus tās teritorijas, vai trešās valsts pilsoņiem, kas dzīvo šajā valstī.

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39.–98. lpp.).

2. pants

Definīcijas

1. Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas :

- a) “pašvaldības pamatvienība” nozīmē I pielikumā uzskaitītās administratīvās vienības, kas saskaņā ar katras dalībvalsts tiesību aktiem ietver tiešās vispārējās vēlēšanās ievēlētas institūcijas un kas ir pilnvarotas politiskās un administratīvās organizācijas pamatlīmenī risināt vietējos jautājumus uz savu atbildību;
- b) “pašvaldību vēlēšanas” nozīmē tiešās vispārējās vēlēšanas, lai ieceltu pārstāvju padomes locekļus un nepieciešamības gadījumā saskaņā ar katras dalībvalsts tiesību aktiem — pašvaldības pamatvienības izpildiestādes vadītāju un locekļus;
- c) “dzīvesvietas dalībvalsts” nozīmē dalībvalsti, kurā Savienības pilsonis dzīvo, bet kuram nav šīs dalībvalsts pilsonības;
- d) “piederības dalībvalsts” nozīmē dalībvalsti, attiecībā pret kuru Savienības pilsonim ir valstiskā piederība;
- e) “vēlētāju saraksts” nozīmē visu to vēlētāju oficiālo reģistru, kuriem ir tiesības vēlēties noteiktajā pašvaldības pamatvienībā vai kādā no tās apakšvienībām, ko sastāda un atjaunina kompetenta iestāde saskaņā ar dzīvesvietas dalībvalsts vēlēšanu likumu vai iedzīvotāju reģistru, ja tas norāda tiesības vēlēties;
- f) “atsauces datums” nozīmē dienu vai dienas, kad Savienības pilsoņiem saskaņā ar dzīvesvietas dalībvalsts vēlēšanu likumu jāatbilst prasībām, lai varētu vēlēties vai kandidēt šajā valstī;
- g) “oficiāla deklarācija” nozīmē attiecīgās personas deklarāciju, kurā esošas kļūdas gadījumā šo personu var sodīt saskaņā ar piemērojamajiem valsts tiesību aktiem.

2. Dalībvalsts paziņo Komisijai, ja kādu no I pielikumā minētajām pašvaldības vienībām pamatvienībām valsts tiesību aktu izmaiņu rezultātā aizstāj cita vienība, kam ir šā panta 1. punkta a) apakšpunktā minētās funkcijas, vai šādu izmaiņu dēļ kādu no vienībām likvidē vai izveido jaunas vienības.

↓ jauns

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 16. pantu attiecībā uz I pielikuma grozīšanu saskaņā ar paziņojumiem, kas saņemti, ievērojot šā punkta pirmo daļu.

↓ 94/80/EK (pielāgots)

⇒ jauns

~~Trīs mēnešu laikā no šāda paziņojuma saņemšanas kopā ar dalībvalsts apstiprinājumu, ka personu tiesības saskaņā ar šo direktīvu netiks mazinātas, Komisija pielāgo pielikumu, veicot atbilstīgu aizstāšanu, svītrojumu vai papildinājumus. Šo pārstrādāto pielikumu publicē Oficiālajā Vēstnesī.~~

3. pants

~~☒~~ Nosacījumi, kas reglamentē balsstiesības un tiesības kandidēt ~~☒~~

~~Jebkurai personai, kas atskaites datumā:~~ ☒ Šādām personām ir balsstiesības un tiesības kandidēt pašvaldību vēlēšanās dzīvesvietas dalībvalstī: ☒

- a) ☒ personai, kas atsaucies datumā ☒ ir Savienības pilsonis ~~Līguma 8. panta 1. punkta otrās daļas~~ ☒ LESD 20. panta 1. punkta otrās daļas ☒ nozīmē; un
- b) ☒ personai, kas atsaucies datumā ☒ nav dzīvesvietas dalībvalsts pilsonis, bet atbilst tiem pašiem nosacījumiem attiecībā uz balsstiesībām un tiesībām kandidēt, ko šī valsts ar likumu uzliek saviem pilsoņiem.

~~ir balsstiesības un tiesības kandidēt pašvaldību vēlēšanās dzīvesvietas dalībvalstī, ja vien šīs tiesības nav liegtas saskaņā ar šo direktīvu.~~

4. pants

~~☒~~ Dzīvesvietas laikposma prasības ~~☒~~

1. Ja, lai vēlētu vai kandidētu, dzīvesvietas dalībvalsts pilsoņiem jābūt pavadījušiem noteiktu minimālo laikposmu kā iedzīvotājiem šīs valsts teritorijā, tad uzskatāms, ka vēlētāji un pilsoņi, kam ir tiesības kandidēt ☒ atbilstoši ☒ 3. pantam ~~nozīmē~~, izpildījuši šo nosacījumu, ja tie līdzvērtīgu laikposmu dzīvojuši citā dalībvalstī.

2. Ja saskaņā ar dzīvesvietas dalībvalsts tiesību aktiem tās pilsoņi var vēlēt vai kandidēt tikai pašvaldības pamatvienībā, kurā tiem ir pamata dzīvesvieta, vēlētāji un personas, kam ir tiesības kandidēt ☒ atbilstoši ☒ 3. pantam ~~nozīmē~~, arī pakļauti šim nosacījumam.

3. 1. punkts neskar katras dalībvalsts noteikumus, saskaņā ar kuriem ~~personas~~ balsstiesību un tiesību kandidēt izmantošana noteiktajā pašvaldības pamatvienībā pakļauta tam, ka tā dzīvojusi šajā vienībā minimālo laikposmu ☒ minimālajam dzīvesvietas laikposmam šajā vienībā ☒.

Tāpat 1. punkts neskar jebkādu valsts noteikumu, kas jau ir spēkā šīs direktīvas spēkā stāšanās brīdī, ar ko ~~jebkuras personas~~ ☒ visu personu ☒ balsstiesības un tiesības kandidēt pakļautas tam, ka tā ☒ tās ☒ dzīvojušas ~~usi~~ minimālo laikposmu dalībvalsts apgabalā, kuras daļu veido pašvaldības pamatvienība.

5. pants

~~☒~~ Neatbilstība ~~☒~~

1. Dzīvesvietas dalībvalstis var paredzēt, ka ~~jebkuram Savienības pilsonim~~ ☒ Savienības pilsoņiem ☒, kam ar atsevišķu civiltiesisku vai krimināltiesisku lēmumu atņemtas tiesības kandidēt saskaņā ar piederības dalībvalsts likumu, liegts izmantot šīs tiesības pašvaldību vēlēšanās.

2. Jebkura Savienības pilsoņa iesniegumu par kandidēšanu pašvaldību vēlēšanās dzīvesvietas dalībvalstī var atzīt par nepieņemamu, ja šis pilsonis nevar uzrādīt 9. panta 2. punkta a) apakšpunktā minēto deklarāciju vai 9. panta 2. punkta b) apakšpunktā minēto apliecinājumu.

3. Dalībvalstis var paredzēt, ka tikai to pilsoņi var ieņemt pašvaldības pamatvienības izpildiestādes pārvaldes kolēģijas vēlēta vadītāja, vietnieka vai locekļa amatu, ja tie ievēlēti, lai ieņemtu šo amatu mandāta darbības laikā.

Dalībvalstis var arī noteikt, ka pašvaldības pamatvienības izpildiestādes pārvaldes kolēģijas vadītāja, vietnieka vai locekļa funkciju pagaidu vai starplaika veikšana paredzēta tikai tās pilsoņiem.

Ņemot vērā Līgumu un vispārējos tiesību principus, dalībvalstis var veikt piemērotus, nepieciešamus un proporcionālus pasākumus, lai nodrošinātu, ka pirmajā apakšpunktā minētos amatus var ieņemt un otrajā apakšpunktā minētās starplaika funkcijas var veikt tikai to pilsoņi.

4. Dalībvalstis var arī ~~izvirzīt~~ ☒ paredzēt ☒ noteikumu, ka Savienības pilsoņi, kas ievēlēti par pārstāvju padomes locekļiem, nepiedalās ne to delegātu izraudzīšanās, kas var balsot parlamentārajā asamblejā, ne šīs asamblejas locekļu vēlēšanās.

6. pants

☒ Nesavienojamība ☒

1. Personas, kam ir tiesības kandidēt ☒ atbilstoši ☒ 3. pantam ~~neziņē~~, ir pakļautas tiem pašiem nosacījumiem attiecībā uz nesavienojamību saskaņā ar dzīvesvietas valsts tiesību aktiem, kādus piemēro šīs valsts pilsoņiem.

2. Dalībvalstis var paredzēt, ka vēlēta amata ieņemšana dzīvesvietas dalībvalstī nav savienojama ar amatu ieņemšanu citās dalībvalstīs, kas līdzvērtīgi tiem, kas rada nesavienojamību dzīvesvietas dalībvalstī.

II NODAĻA

BALSSTIESĪBU UN TIESĪBU KANDIDĒT IZMANTOŠANA

7. pants

☒ Izvēles brīvība balsot dzīvesvietas dalībvalstī ☒

1. ~~Vēlētais 3. panta neziņē~~ ☒ Vēlētāji, kas atbilst 3. panta nosacījumiem, ☒ izmanto savas balsstiesības pašvaldību vēlēšanās dzīvesvietas dalībvalstī, ja ~~viņš izteicis~~ ☒ tie ir izteikuši ☒ šādu vēlēšanos.

2. Ja dzīvesvietas dalībvalstī piedalīšanās vēlēšanās ir obligāta, vēlētājiem ☒ atbilstoši ☒ 3. pantam ~~neziņē~~, kas iekļauti vēlētāju sarakstā, ir pienākums vēlēties.

3. Dalībvalstis, kurās piedalīšanās vēlēšanās nav obligāta, var paredzēt automātisku vēlētāju ☒ atbilstoši ☒ 3. pantam ~~neziņē~~ reģistrāciju vēlētāju sarakstā.

8. pants

☒ Iekļaušana vēlētāju sarakstā un izslēgšana no tā ☒

1. Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai ļautu vēlētāju ☒ atbilstoši ☒ 3. pantam ~~neziņē~~ iekļaut vēlētāju sarakstā pietiekamā laikā pirms vēlēšanu dienas.

2. Lai ~~viņa vārdu~~ ☒ to vārdus ☒ iekļautu vēlētāju sarakstā, vēlētajis ☒ atbilstoši ☒ 3. pantam ~~neziņē~~ iesniedz tādu pašu dokumentu kā vēlētajis, kas ir pilsonis.

Dzīvesvietas dalībvalsts var pieprasīt arī, lai vēlētais ☒ atbilstoši ☒ 3. pantam ~~neziņē~~ uzrāda derīgu personas dokumentu kopā ar oficiālu deklarāciju, kas norāda viņa valsts piederību un adresi dzīvesvietas dalībvalstī ⇒ kas sagatavota saskaņā ar II pielikumā iekļauto veidni ⇐.

3. Vēlētajis ☒ atbilstoši ☒ 3. pantam ~~neziņē~~, kas iekļauti dzīvesvietas valsts vēlētāju sarakstā, tur paliek ar tādiem pašiem nosacījumiem kā vēlētajis, kas ir pilsoņi, līdz brīdim, kad tos izslēdz ~~automātiski~~, jo tie vairs neatbilst balsstiesību izmantošanas nosacījumiem. ⇒ Ja dalībvalstis paredz, ka pilsoņiem jāsniedz paziņojums par to izslēgšanu no vēlētāju saraksta, minētos noteikumus piemēro arī vēlētajiem atbilstoši 3. pantam. ⇐

Vēlētajus, kas iekļauti vēlētāju sarakstā pēc pašu lūguma, var izslēgt no tā, ja tie to lūdz.

Ja šādi vēlētaji pārceļas uz citu pašvaldības pamatvienību tajā pašā dalībvalstī, tos iekļauj vēlētāju sarakstā ar tādiem pašiem nosacījumiem kā vēlētajiem, kas ir pilsoņi.

↓ jauns

4. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 16. pantu attiecībā uz šā panta 2. punktā minētās oficiālās deklarācijas veidnes un tās satura grozīšanu.

5. Neskarot nevienas dalībvalsts noteikumus attiecībā uz to šīs dalībvalsts pilsoņu balsstiesībām un tiesībām kandidēt, kas dzīvo ārpus tās teritorijas, tam, ka vēlētajis atbilstoši 3. pantam tikuši iekļauti to dzīvesvietas dalībvalsts vēlētāju sarakstā, nevajadzētu izraisīt to izslēgšanu no vēlētāju saraksta piederības dalībvalstī.

↓ 94/80/EK (pielāgots)

⇒ jauns

9. pants

☒ Kandidāta reģistrācija ☒

1. Iesniedzot pieteikumu, lai kandidētu, personai, kam ir tiesības kandidēt ☒ atbilstoši ☒ 3. pantam ~~neziņē~~, uzrāda tādu pašu apliecinājuma dokumentu kā kandidāts, kas ir pilsonis. Dzīvesvietas dalībvalsts var pieprasīt, lai šī persona ☒ attiecīgās personas ☒ uzrāda oficiālu deklarāciju, kas norāda tās valstisko piederību un adresi dzīvesvietas dalībvalstī ⇒ sagatavota saskaņā ar III pielikumā iekļauto veidni ⇐.

2. Dzīvesvietas dalībvalsts var pieprasīt arī, lai personai, kam ir tiesības kandidēt ☒ atbilstoši ☒ 3. pantam ~~neziņē~~:

- oficiālā deklarācijā, ko ~~ta~~ ☒ tās uzrāda ☒ saskaņā ar 1. punktu, iesniedzot savu pieteikumu, lai kandidētu, norāda, ka ~~ta~~ ☒ tām ☒ nav atņemtas tiesības kandidēt piederības dalībvalstī;
- šaubu gadījumā attiecībā uz deklarācijas saturu, ievērojot a) apakšpunktu, vai ja tas nepieciešams saskaņā ar dalībvalsts tiesību normām, pirms vai pēc vēlēšanām uzrāda piederības dalībvalsts kompetentas iestādes apliecinājumu, kas apstiprina, ka ~~ta~~ ☒ tām ☒ nav atņemtas tiesības kandidēt šajā dalībvalstī vai ka šāds aizliegums iestādei nav zināms;

- c) uzrāda derīgu personas dokumentu;
- d) oficiālā deklarācijā, ko ~~tās~~ ☒ tās ☒ uzrāda saskaņā ar 1. punktu, apliecina, ka ~~tās~~ ☒ tās ☒ neieņem amatu, kas ir nesavienojams 6. panta 2. punkta nozīmē;
- e) norāda savu pēdējo adresi piederības dalībvalstī, ja tāda ir bijusi.

↓ jauns

3. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 16. pantu attiecībā uz šā panta 1. punktā minētās oficiālās deklarācijas veidnes un tās satura grozīšanu.

10. pants

Īpaši balsošanas līdzekļi

Dalībvalstis, kas pašvaldību vēlēšanās nodrošina iepriekšējas balsošanas, balsošanas pa pastu, elektroniskās balsošanas un balsošanas internetā iespējas, nodrošina, ka šādi balsošanas līdzekļi ar tādiem pašiem nosacījumiem ir pieejami arī vēlētājiem atbilstoši 3. pantam.

↓ 94/80/EK (pielāgots)
⇒ jauns

~~11.10.~~ pants

☒ Lēmums par reģistrāciju un tiesiskās aizsardzības līdzekļi ☒

1. Dzīvesvietas dalībvalsts laicīgi ~~un pienācīgā veidā~~ ☒ un skaidrā un vienkāršā valodā ☒ informē attiecīgā ~~personas~~ ☒ par ~~darbībām~~ ☒ lēmumu ☒, kas ~~veiktas pēc tās~~ ☒ pieņemts pēc to ☒ pieteikuma, lai iekļautu vēlētāju sarakstā, vai par lēmumu attiecībā uz ~~tās~~ ☒ to ☒ kandidēšanas pieteikuma pieļaujamību.

2. Ja ~~personai~~ ☒ Savienības pilsoņiem ☒ atsaka iekļaušanu vēlētāju sarakstā, nepieņem ~~tās~~ ☒ to ☒ pieteikumu vai ~~tās~~ ☒ to ☒ kandidēšanas pieteikumu noraida, attiecīgajai personai ir tiesības uz tiesisko aizsardzību ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādus dzīvesvietas dalībvalsts tiesību akti piešķir vēlētājiem un personām, kam ir tiesības kandidēt, kas ir tās pilsoņi.

↓ jauns

3. Ja pašvaldību vēlēšanu vēlētāju sarakstā vai kandidātu sarakstā ir ieviesušās kļūdas, attiecīgajai personai ir tiesības uz tiesisku aizsardzību ar līdzvērtīgiem nosacījumiem, kādus dzīvesvietas dalībvalsts tiesību akti piešķir tiem vēlētājiem un personām, kurām ir tiesības kandidēt, kas ir tās pilsoņi.

12.~~11.~~ pants

☒ Informācijas sniegšana ☒

↓ jauns

1. Dalībvalstis izraugās valsts iestādi, kura ir atbildīga par nepieciešamo pasākumu veikšanu, lai nodrošinātu, ka Savienības pilsoņi, kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi, tiek savlaicīgi informēti par nosacījumiem un sīki izstrādātiem noteikumiem attiecībā uz vēlētāju vai kandidātu reģistrāciju pašvaldību vēlēšanās.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka iestāde, kura izraudzīta saskaņā ar 1. punktu, tieši un individuāli paziņo vēlētājiem un personām, kam ir tiesības kandidēt atbilstoši 3. pantam, šādu informāciju par:

- a) to reģistrācijas statusu,
- b) vēlēšanu datumu un balsošanas veidu un vietu, kad tie būs pieejami,
- c) veidiem, kā iegūt papildu informāciju par vēlēšanu organizāciju, tostarp par kandidātu sarakstiem.

3. Informāciju par nosacījumiem un sīki izstrādātiem noteikumiem attiecībā uz vēlētāju vai kandidātu reģistrāciju pašvaldību vēlēšanās un 2. punktā minēto informāciju sniedz skaidrā un vienkāršā valodā.

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1724⁸ 9. pantā noteiktajām kvalitātes prasībām pirmajā daļā minētajai informācijai papildus paziņošanai vienā vai vairākās uzņēmējas dalībvalsts oficiālajās valodās pievieno tulkojumu vismaz vienā citā Savienības oficiālajā valodā, ko lielā mērā saprot pēc iespējas lielāks skaits Eiropas Savienības pilsoņu, kas dzīvo tās teritorijā.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka informācija par nosacījumiem un sīki izstrādātiem noteikumiem attiecībā uz vēlētāju vai kandidātu reģistrāciju pašvaldību vēlēšanās un 2. punktā minētā informācija tiek darīta pieejama personām ar invaliditāti un gados vecākiem cilvēkiem, saziņā izmantojot piemērotus līdzekļus, veidus un formātus.

⁸

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1724 (2018. gada 2. oktobris), ar ko izveido vienotu digitālo vārteju, lai sniegtu piekļuvi informācijai, procedūrām un palīdzības un problēmu risināšanas pakalpojumiem, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 1024/2012 (OV L 295, 21.11.2018., 1.–38. lpp.).

~~Dzīvesvietas dalībvalsts laikus un pienācīgā veidā informē vēlētājus un pilsoņus, kas var kandidēt 3. panta nozīmē, par nosacījumiem un sīki izstrādātu kārtību balsstiesību un tiesību kandidēt izmantošanai šajā valstī.~~

III NODAĻA

ATKĀPES UN PĀREJAS NOTEIKUMI

13.12. pants

⊠ *Atkāpes* ⊠

1. Ja ~~1996. gada 1. janvārī~~ konkrētā dalībvalstī balsstiesīgo Savienības pilsoņu skaits, kas tajā dzīvo, bet nav tās pilsoņi, pārsniedz 20 % no kopējā balsstiesīgo Savienības pilsoņu skaita, ⊠ kas ir attiecīgās dalībvalsts pilsoņi un kas nav attiecīgās dalībvalsts pilsoņi ⊠, kas tajā dzīvo, šī dalībvalsts, atkāpjoties no šīs direktīvas, var:

- a) ierobežot vēlētāju ⊠ atbilstoši ⊠ 3. pantam ~~nozīmē~~ balsstiesības, kuri šajā dalībvalstī dzīvojuši minimālo laikposmu, kas nevar pārsniegt termiņu, uz kuru tiek ievēlēta pašvaldības pārstāvju padome;
- b) ierobežot to pilsoņu tiesības kandidēt, kuriem ir šādas tiesības ⊠ atbilstoši ⊠ 3. pantam ~~nozīmē~~ un kuri šajā dalībvalstī dzīvojuši minimālo laikposmu, kas nevar pārsniegt divus termiņus, uz kuriem tiek ievēlēta pašvaldības pārstāvju padome; un
- c) veikt nepieciešamos pasākumus attiecībā uz kandidātu sarakstu sastādīšanu, lai sekmētu to Savienības pilsoņu integrāciju, kam ir citas dalībvalsts valstiskā piederība.

2. Beļģijas Karaliste, atkāpjoties no šīs direktīvas noteikumiem, var piemērot 1. punkta a) apakšpunkta noteikumus ierobežotam pašvaldības vienību skaitam, kuru sarakstu tā paziņo vismaz gadu pirms pašvaldības vienības vēlēšanām, attiecībā uz kurām tā grasās lūgt izņēmumu.

3. Ja ~~1996. gada 1. janvārī~~ dalībvalsts tiesību akti paredz, ka citas dalībvalsts pilsoņiem, kas tajā dzīvo, ir tiesības vēlē šīs valsts parlamentu, un šim nolūkam tos var iekļaut šīs valsts vēlētāju sarakstā ar tādiem pašiem nosacījumiem kā valsts vēlētājiem, pirmā dalībvalsts, atkāpjoties no šīs direktīvas, var atturēties no 6. līdz 11. panta piemērošanas šiem pilsoņiem.

4. ~~Līdz 1998. gada 31. decembrim un pēc tam~~ Katrus sešus gadus ⇒ pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā ⇐ Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu, kurā tā pārbauda, vai atkāpes piešķiršana attiecīgajām dalībvalstīm, ievērojot ~~Līguma 8. b panta 1. punktu~~ ⊠ LESD 22. panta 1. punktu ⊠, joprojām ir pamatota, un tā ierosina jebkādu nepieciešamo korekciju veikšanu. Dalībvalstis, kas lūdz izņēmuma statusu saskaņā ar 1. un 2. punktu, sniedz Komisijai visu nepieciešamo pamatinformāciju.

IV NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

14. pants

Ziņošana

↓ jauns

1. Trīs gadu laikā pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā un pēc tam reizi četros gados dalībvalstis ziņo Komisijai par šīs direktīvas piemērošanu savā teritorijā, tostarp par 5. panta 3. un 4. punkta piemērošanu. Ziņojumā iekļauj attiecīgos statistikas datus par vēlētāju un kandidātu atbilstoši 3. pantam dalību pašvaldību vēlēšanās un šajā sakarā veikto pasākumu kopsavilkumu.

↓ 94/80/EK (pielāgots)
⇒ jauns

⇒ 2. Piecu gadu laikā pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā un pēc tam reizi piecos gados Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ~~⇒ Komisija Eiropas Parlamentā un Padomē iesniedz ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu, ietverot izmaiņas elektorātā, kas notikušas, kopš tās stāšanās spēkā, gada laikā kopš pašvaldību vēlēšanām visās dalībvalstīs, un kas organizētas, balstoties uz iepriekšminētajiem noteikumiem, un nepieciešamības gadījumā ierosina attiecīgas korekcijas~~ ⇒ tostarp pamatojoties uz informāciju, ko dalībvalstis iesniegušas saskaņā ar šā panta 1. punktu. ⇒

↓ jauns

15. pants

Izvērtēšana

Divu gadu laikā pēc 2029. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām Komisija novērtē šīs direktīvas piemērošanu un sagatavo izvērtējuma ziņojumu par tajā ietverto mērķu sasniegšanā panākto progresu.

16. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 2., 8. un 9. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz nenoteiktu laiku no šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas.

3. Padome jebkurā laikā var atsaukt 2., 8. un 9. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Pirms deleģēta akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas paredzēti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.

5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

6. Saskaņā ar 2., 8. un 9. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, Padome nav izteikusi iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

↓ 94/80/EK (pielāgots)

⇒ jauns

17. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvi un administratīvi akti, kas vajadzīgi, lai līdz ~~1996. gada 1. janvārim~~ izpildītu šīs direktīvas prasības ⇒ 2023. gada 31. decembrim izpildītu 8. panta 2., 3. un 5. punkta, 9. panta 1. un 2. punkta, 10. panta, 11. panta 1. un 3. punkta, 12. un 14. panta un I, II un III pielikuma prasības. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju nekavējoties dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu.

Kad dalībvalstis pieņem ~~šos noteikumus~~ minētos pasākumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu, vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Tajos ietver arī paziņojumu, ka atsauces esošajos normatīvajos un administratīvajos aktos uz direktīvu(-ām), kas atcelta(-as) ar šo direktīvu, uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu. Dalībvalstis nosaka ~~šādas atsauces pievienošanas kārtību~~ kā izdarāma šāda atsauce un kā formulējams minētais paziņojums.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

18. pants

Atcelšana

Direktīvu 94/80/EK, kā tā grozīta ar IV pielikuma A daļā minētajiem aktiem, atceļ no 2023. gada 31. decembra, neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņiem IV pielikuma B daļā minēto direktīvu transponēšanai valsts tiesību aktos.

Atsauces uz atcelto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu V pielikumā.

~~19.15.~~ pants

☒ *Stāšanās spēkā un piemērošana* ☒

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā 20. dienā pēc tās publicēšanas ~~Eiropas Kopienų~~ ~~Oficiālajā Vēstnesī~~ ☒ *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ☒.

☒ Šīs direktīvas 1.–7. pantu, 8. panta 1. punktu, 11. panta 2. punktu un 13. pantu piemēro no 2023. gada 31. decembra. ☒

~~20.16.~~ pants

☒ *Adresāti* ☒

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*